

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU UGOVORA O PRAVNOJ I SUDSKOJ SARADNJI U GRAĐANSKIM I TRGOVINSKIM STVARIMA IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I UJEDINJENIH ARAPSKIH EMIRATA

Član 1.

Potvrđuje se Ugovor o pravnoj i sudskoj saradnji u građanskim i trgovinskim stvarima između Republike Srbije i Ujedinjenih Arapskih Emirata, potpisan u Abu Dabiju, 11. septembra 2022. godine, u originalu na srpskom, arapskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Ugovora u originalu na srpskom jeziku glasi:

UGOVOR
O
PRAVNOJ I SUDSKOJ SARADNJI U GRAĐANSKIM
I TRGOVINSKIM STVARIMA
IZMEĐU
REPUBLIKE SRBIJE
I
UJEDINJENIH ARAPSKIH EMIRATA

Republika Srbija i Ujedinjeni Arapski Emirati (u daljem tekstu: „Strane”),
sa željom za jačanjem prijateljskih veza između dve države i unapređenjem
plodne saradnje u sudskoj i pravnoj oblasti,
prepoznajući potrebu za omogućavanje najširih mera uzajamne pravne
pomoći u građanskim i trgovinskim stvarima,
saglasili su se o sledećem:

Član 1.

Područje primene

1. Strane će pružati jedna drugoj na osnovu ovog ugovora najširu moguću pomoć u građanskim i trgovinskim stvarima, u skladu sa svojim nacionalnim zakonima.
2. Pomoć po odredbama ovog ugovora primenjivaće se na:
 - 1) dostavljanje poziva i drugih sudskih pismena;
 - 2) izvođenje dokaza putem zamolnica ili (sudskih) naredbi;
 - 3) izvršenje odluka, poravnjanja i arbitražnih odluka.
3. Ovaj ugovor neće biti na štetu prava i obaveza Strana koji proizilaze iz drugih ugovora ili sporazuma.

Član 2.

Razmena podataka

Strane mogu da razmenjuju obaveštenja o svojim propisima koji su na snazi i sudsku praksu u njihovim državama koji se odnose na primenu ovog ugovora.

Član 3.

Centralni organi

1. Centralni organi su:
 - 1) za Republiku Srbiju - Ministarstvo pravde,
 - 2) za Ujedinjene Arapske Emirate - Ministarstvo pravde.
2. U slučaju da neka od Strana promeni svoj centralni organ, ona će u pisanoj formi obavestiti drugu Stranu o toj promeni, diplomatskom putem.

Član 4.

Jezik i overa dokumenata

1. Sve zamolnice i propratna dokumenta će biti dostavljene sa prevodom na zvanični jezik zamoljene strane ili na engleski jezik.
2. Osim ako nije navedeno drugačije, sva dokumenta u vezi sa pravnom pomoći nosiće zvaničan potpis i pečat nadležnog organa.

Član 5.

Dostavljanje poziva i sudskih dokumenata

1. Dostavljanje poziva i drugih sudskih dokumenata će se izvršavati u skladu sa postupkom koji je predviđen propisima zamoljene strane, ili na neki poseban način po želji strane molilje, osim ako taj način nije u suprotnosti sa zakonom zamoljene Strane.
2. Smatraće se da pozivi i drugi sudski dokumenti dostavljeni u skladu sa ovim ugovorom imaju isto dejstvo kao da su dostavljena na teritoriji strane molilje.
3. Odredba člana 3. stav 1. ovog ugovora neće isključiti pravo Strana da izvrše dostavljanje, preko svojih diplomatskih ili konzularnih predstavnika, poziva i drugih sudskih dokumenata svojim državljanima koji žive na teritoriji druge Strane, bez primene prinude. U takvim slučajevima, dostavljanje neće uključivati odgovornost države akreditacije.

Član 6.

Zamolnica za uručenje poziva i drugih sudskih dokumenata će sadržati pojedinosti koji se odnose na ime i zvanje, mesto prebivališta ili sedišta primaoca i spisak dokumenata koji se dostavljaju tom licu. Kada se traži neki poseban način dostavljanja, to, takođe, treba navesti u zamolnici.

Član 7.

1. Nadležni organ u zamoljenoj strani će dostaviti navedene dokumente i pismena primaocu u skladu sa zakonima i propisima koji uređuju tu materiju. Nikakve takse i troškovi neće biti naplaćeni za izvršenje dostavljanja.
2. Dostavljanje može da se izvrši i na neki poseban način koji traži strana molilja, pod uslovom da to nije u suprotnosti sa zakonima zamoljene strane, i da uključuje plaćanje troškova za taj način dostavljanja.

Član 8.

1. Ovlašćenja nadležnog organa u zamoljenoj strani će biti ograničena na dostavljanje sudskih dokumenata i pismena primaocu.
2. Dostavljanje će biti potvrđeno ili potpisom primaoca na kopiji sudskog dokumenta i pismena, ili potvrdom koju je izdao nadležni organ u kojoj se navodi ime primaoca, datum i način dostavljanja, a kada dostavljanje nije moglo da bude izvršeno, razlozi za nedostavljanje.
3. Kopija sudskih dokumenata i pismena sa potpisom primaoca, ili potvrdom o dostavljanju biće poslata, preko centralnog organa, organu koji je tražio dostavljanje.

Član 9.

Izvođenje dokaza

1. Pravosudni organi jedne Strane mogu, u skladu sa zakonom te Strane, da traže izvođenje dokaza u građanskim i trgovinskim stvarima putem zamolnica upućenih nadležnim pravosudnim organima druge Strane.

2. U svrhu ovog ugovora, izvođenjem dokaza smatraće se:

- 1) uzimanje iskaza od svedoka, pod zakletvom ili drugačije;
- 2) predočavanje, identifikovanje ili pregled dokumenata, zapisnika, uzoraka koji su relevantni za traženo izvođenje dokaza i koje je podnelo lice čije svedočenje je izvršeno pod tačkom 1) ovog stava.

3. U zamolnici se navodi sledeće:

- 1) naziv pravosudnog ili drugog nadležnog organa koji traži izvođenje dokaza;
- 2) vrsta postupka za koji se traži izvođenje dokaza i sve neophodne informacije koje se na to odnose;
- 3) imena i adrese strana u postupku;
- 4) dokaz koji treba pribaviti; i
- 5) imena i adrese lica koja treba ispitati.

4. Kada je neophodno, uz zamolnicu se dostavlja spisak pitanja koja će se postaviti svedoku ili drugim umešanim licima, saopštenje o predmetu u vezi koga će to lice biti ispitano i dokumenti relevantni za svedočenje ili izjavu.

Član 10.

Sudski postupci koji se sprovode preko (sudskih) naredbi u skladu sa odredbama ovog ugovora, imaće isto pravno dejstvo kao da su sprovedeni od strane nadležnog organa u strani molilji.

Član 11.

1. Nadležni organi zamoljene strane će izvršavati zamolnice u skladu sa odredbama njenih zakona i izvoditi tražene dokaze primenom istih mera i postupaka koje su dozvoljene u njenom pravnom sistemu.

2. Zamoljena strana će slediti svaki poseban način ili proceduru koja je izričito navedena u zamolnici u meri u kojoj to nije u suprotnosti sa njenim zakonima i praksom.

3. Zamolnice će biti izvršene što je moguće brže.

4. Kada je zamolnica izvršena, neophodni dokumenti kojima se potvrđuje njeno izvršenje biće poslani strani molilji.

5. U svakom slučaju kada zamolnica nije izvršena u celosti ili delimično, strana molilja će odmah biti o tome obaveštena, kao i o razlozima neizvršenja.

Član 12.

Izvršenje zamolnice može da bude odbijeno samo ukoliko zamoljena strana smatra da izvršenje zamolnice može da ugrozi njen suverenitet ili bezbednost.

Član 13.

Izvršenje zamolnice i izvođenje dokaza od strane zamoljene strane neće dati povod za naknadu troškova ili izdataka, nezavisno od navoda strane molilje. Međutim, zamoljena strana ima pravo da traži naknadu za:

- 1) sve troškove isplaćene svedocima, veštacima ili prevodiocima;
- 2) sve troškove koji se pojave kako bi se obezbedilo prisustvo svedoka koji se nisu pojavili dobrovoljno; i
- 3) sve troškove koji nastanu primenom zatražene posebne procedure.

Član 14.

Diplomatski službenik ili konzularni predstavnik bilo koje Strane može, na teritoriji druge Strane, izvoditi dokaze od državljanina Strane koju predstavlja, bez primene prinude, za potrebe sudskih postupaka koji se vode pred sudovima Strane koju on/ona predstavlja.

Član 15.

1. Svaka od Strana će, u skladu sa svojim zakonima, priznavati i/ili izvršavati odluke donete od strane sudova druge Strane u građanskim, trgovinskim i porodičnim stvarima i građansko-pravne zahteve u krivičnim presudama.

2. Izraz „odluke” koji se koristi u ovom ugovoru označava svaku odluku donetu u sudskim postupcima od strane nadležnih sudova Strana.

3. Ovaj ugovor neće se primenjivati na privremene mere, osim u stvarima koje se odnose na poreze, porodično pravo i nadoknade.

Član 16.

Sudovi one Strane gde se nalazi nepokretna imovina biće nadležni da utvrde prava povezana sa tom imovinom.

Član 17.

U stvarima koje se ne odnose na sposobnost ili status lica, ili na nepokretnu imovinu, sudovi jedne Strane će biti nadležni u sledećim slučajevima:

1) ako tuženo lice ima prebivalište ili boravište na teritoriji te Strane u vreme pokretanja parnice;

2) ako tuženo lice u vreme pokretanja parnice, ima sedište ili predstavništvo komercijalne ili industrijske namene ili profitnu delatnost na teritoriji te Strane, a parnica se odnosi na te aktivnosti;

3) kada, u slučaju hitnog ili podrazumevanog ugovora između tužioca i tuženog, ugovorne obaveze koje su povod za parnicu su ili moraju da budu izvršene na teritoriji te Strane;

4) kada je, u slučaju vanugovorne odgovornosti, akt izvršen na teritoriji te Strane;

5) kada je tuženi hitno predat nadležnosti sudova te Strane, a zakon te Strane dozvoljava takvo predavanje; ili

6) u slučaju primene privremenih mera, ako se sudovi te Strane smatraju nadležnim za vođenje glavnog spora na osnovu odredaba ovog ugovora.

Član 18.

Na osnovu odredaba ovog ugovora, sudovi Strane od koje se traži da prizna ili izvrši neku odluku će, kada preispituju osnove za nadležnost sudova druge Strane, biti obavezani činjenicama navedenim u toj odluci i nadležnosti na kojoj se zasniva.

Član 19.

Odluka neće biti priznata ili izvršena u sledećim slučajevima:

- 1) ako nije pravnosnažna i izvršna;
- 2) ako je nije izrekao nadležni sud;
- 3) ako nije data o glavnom predmetu odlučivanja (o meritumu);
- 4) ako se postupak zasniva na netačnom prikazu međunarodnog prava ili na odbijanju da se prizna zakon zamoljene strane u slučajevima u kojima je taj zakon merodavan;
- 5) kada je do nje došlo prevarom;
- 6) kada sadrži zahtev koji se zasniva na povredi nekog zakona na snazi, ili je u suprotnosti sa ustavnim propisima ili principima javnog poretka u zamoljenoj strani;
- 7) kada je u suprotnosti sa pravilima koja se odnose na pravno zastupanje ili na lica koja nemaju pravno svojstvo u zamoljenoj strani;
- 8) kada je doneta u odsustvu a strana koja se nije pojavila nije uredno pozvana u skladu sa propisima koji se primenjuju u njenoj zemlji; i
- 9) kada je spor u kome je doneta odluka još uvek u toku pred sudom u zamoljenoj strani, između istih strana, sa istim razlogom za pokretanje postupka, a taj spor je pokrenut pred sudom zamoljene strane pre pokretanja tog spora pred sudom Strane koja je donela odluku, s tim da je sud pred kojim je spor pokrenut nadležan da o njemu raspravlja i donese odluku.

Član 20.

1. Nadležni pravosudni organ u Strani od koje se traži priznanje ili izvršenje odluke će se, bez uvida u suštinu predmeta, ograničiti na to da se uveri u usaglašenost te odluke sa uslovima predviđenim u ovom ugovoru.

2. Nadležni pravosudni organ u Strani od koje se traži priznanje i izvršenje odluke će prilikom izvršenja odluke, kada je to neophodno, preduzeti potrebnu radnju da obavesti o odluci na isti način kao što bi to učinio sa odlukom koja je doneta na njegovoj teritoriji.

3. Nalog za izvršenje može da bude donet za celu ili za deo odluke, ako se izvršenje tog dela odluke može izdvojiti.

Član 21.

Centralni organ Strane koja traži priznanje ili izvršenje odluke u drugoj Strani, podnosi sledeće:

- 1) overenu kopiju odluke;
- 2) potvrdu kojom se dokazuje da je odluka pravnosnažna i izvršna, osim ako to ne proizilazi iz same odluke; i
- 3) ako se zamolnica odnosi samo na izvršenje odluke, overenu kopiju te odluke u propisanoj izvršnoj formi.

Član 22.

Odluke arbitraže

1. Bez povrede odredaba ovog člana, odluke arbitraže donete na teritoriji bilo koje od Strana biće priznate i izvršene u drugoj Strani pod uslovima:

- 1) da se odluka arbitara zasniva na pisanom sporazumu strana u sporu da arbitrima podnesu na utvrđivanje bilo koji određeni ili budući spor koji proističe iz pravnih odnosa; i
- 2) da je odluka doneta o stvarima koje podležu arbitraži u skladu sa propisima Strane od koje se traži izvršenje te odluke.

2. Strana koja traži priznanje i izvršenje odluke dostaviće kopiju te odluke, zajedno sa potvrdom nadležnog pravosudnog organa u strani molilji o tome da je ta odluka izvršna.

3. Overena kopija sporazuma između strana u sporu kojom se daje ovlašćenje arbitrima da donesu odluku o sporu takođe će biti dostavljena.

Član 23.

Oslobođenje od legalizacije

1. Javne isprave koje je u propisanom obliku sastavio ili izdao sud, drugi nadležni organ, ili lice sa javnim ovlašćenjima jedne Strane i koje su snabdevene potpisom i službenim pečatom, nije potrebno dalje overavati radi upotrebe pred organima druge Strane. Isto tako, nije potrebna ni dalja overa privatnih isprava ako ih je overio sud, drugi nadležni organ, ili lice sa javnim ovlašćenjima.

2. Odredba stava 1. ovog člana odnosi se i na prepise javnih i privatnih isprava koje je overio sud, drugi nadležni organ, ili lice sa javnim ovlašćenjima.

Član 24.

Dokazna snaga javnih isprava

Javne isprave izdate od nadležnih organa jedne Strane imaju pred organima druge strane istu dokaznu snagu kao i domaće javne isprave.

Član 25.

Ovaj ugovor će biti primenjen na zamolnice za uzajamnu pravnu pomoć, koje se odnose na građanske ili trgovinske stvari, nastale pre ili nakon njegovog stupanja na snagu.

Član 26

Potvrđivanje, stupanje na snagu, izmene i raskid

1. Ovaj ugovor podleže potvrđivanju.

2. Ovaj ugovor će stupiti na snagu trideset (30) dana nakon prijema poslednje note kojima se ugovorne strane, diplomatskim putem, uzajamno obaveštavaju o završenom postupku potvrđivanja u skladu sa njihovim zakonodavstvom.

3. Ovaj ugovor može biti izmenjen uz obostranu pisanu saglasnost Strana. Izmene stupaju na snagu na isti način predviđen za stupanje na snagu ovog ugovora.

4. Ovaj ugovor je zaključen na neodređeno vreme. Svaka Strana može da raskine ovaj ugovor dostavljanjem obaveštenja u pisanoj formi. Ugovor će prestati da važi po isteku šest (6) meseci od dana prijema obaveštenja o raskidu. Međutim,

svaka zamolnica koja je primljena pre datuma prijema obaveštenja o raskidu će nastaviti da bude rešavana po ovom ugovoru do njenog izvršenja.

U potvrdu navedenog, dole potpisani, sa punim ovlašćenjem svojih Vlada, su potpisali ovaj ugovor.

Ovaj ugovor je sačinjen u Abu Dabiju dana 11. septembra 2022. godine, u dva originalna primerka, svaki od njih na srpskom, arapskom i engleskom jeziku, s tim da su svi tekstovi podjednako verodostojni. U slučaju neslaganja u tumačenju ovog ugovora, merodavan je tekst na engleskom jeziku.

ZA
REPUBLIKU SRBIJU

ZA
UJEDINJENE ARAPSKJE EMIRATE

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Ugovora o pravnoj i sudskoj saradnji u građanskim i trgovinskim stvarima između Republike Srbije i Ujedinjenih Arapskih Emirata sadržan je u članu 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije, prema kome je u nadležnosti Narodne skupštine da potvrđuje međunarodne ugovore, kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. RAZLOZI ZA POTVRĐIVANJE UGOVORA

Između Republike Srbije i Ujedinjenih Arapskih Emirata ne postoji bilateralni ugovor kojim bi bilo regulisano pitanje pravne i sudske saradnje između dve države u građanskim i trgovinskim stvarima.

Navedena saradnja između dve države je sve češća jer građani dve države i pravna lica sve više između sebe ostvaruju pravne kontakte, što zahteva veću pravnu sigurnost i efikasnu pravnu saradnju između pravosudnih organa dveju država. Potvrđivanjem zaključenog bilateralnog ugovora kojim se uređuje pravna saradnja između dve države u građanskim i trgovinskim stvarima i postupanje po zamolnicama za pravnu pomoć i njegovim stupanjem na snagu stvorice se uslovi za bolju pravnu saradnju dve države. Na taj način garantovaće se pravna sigurnost fizičkim i pravnim licima jedne države na teritoriji druge države.

III. OCENA POTREBE FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona neće biti potrebna finansijska sredstva u budžetu u 2022. godini.

U narednim godinama sredstva za eventualne troškove vezane za realizaciju aktivnosti iz Zakona o potvrđivanju Ugovora o pravnoj i sudskoj saradnji u građanskim i trgovinskim stvarima između Republike Srbije i Ujedinjenih Arapskih Emirata biće planirana u okviru limita koji Ministarstvo finansija utvrđuje za Ministarstvo pravde u postupku pripreme i donošenja Zakona o budžetu Republike Srbije za razdeo Ministarstva pravde.